

Ilja Humník

hudební skladatel, pedagog,
dramatik a spisovatel,

text: LUKÁŠ PAULŮ foto: ROMAN ČERNÝ, TOMÁŠ BRABEC

// Na letošních Výročních cenách jste byl oceněn Zlatou cenou OSA. Jak cenu vnímáte?

Mám o jedno výročí víc. Příští rok tomu bude osmdesát let, co jsem byl přijat do OSA. Tehdy vyšly v nakladatelství profesora K. P. Sádla mé první klavírní kousky. Dodnes se na nich učí děti hrát. Děkuji za trpělivost. A za tu trpělivost děkuji i oněm dámám v OSA, které mají o mých skladbách přesnější přehled než já.

// Vaše dlouhá a úspěšná kariéra hudebního skladatele vám poskytla jistý náhled. Můžete popsat, jak vnímáte změny, které se za vašeho působení na hudebním poli udály?

Dočkali jsme se tlaku, ne-li rozkazu, abychom komponovali „socialisticko-realisticky“. Znamenalo to vymýšlet takzvané masovky. Zkusil jsem to jednou a naposled, na svůj text: Slovanů národů zraky žhnou v pochoďu. Za ty Slovaný jsem byl pokárán: „Máme přeci také Maďary!“ Pak zadul svěží vítr ze západu, Nová hudba při-

nesla nevídané novoty, ale upozadovala melodiku. Zůstal jsem dodnes při svém způsobu, jiný neumím.

// Došlo kromě technologických změn i ve změně přístupu k práci?

Bůhví, jak by dnes obstáli virtuosové jako Paganini či Liszt. Teprve zvukovým zápisem začaly dějiny interpretačního umění, všechno před ním – to byly mýty. Teď, co se odehrálo, zůstalo. Tím se zaostřila kritika i sebekritika.

// Jaký koncert jste v poslední době navštívil a na jaký se chystáte?

Můj věk omezuje mé výpady z domu, budiž mi prominuto, že chodívám na ty koncerty, kde poděkuji pořadatelům i účinkujícím za to, že si vzpomněli na mé výročí. Jsou mezi nimi dětské sbory a nad nimi žasnu, co děti a jejich učitelé dokážou.

// Pracujete na něčem novém?

Bylo mi souzeno, abych se již od dětství rozjel po dvou kolejích, skladatelské a literární. Před osmi lety vydalo nakladatelství Akropolis sbírku mých povídek Zelený notýsek. Od té doby křtíme vždycky v říjnu další: modrý, růžový, fialový a tak dále, letos to bude osmý, oranžový. Ať hudba či slovo, obojí vymyslím doma vsedě, a to je nejlepší stav jaký znám. Viděl jsem kus světa, ale na cestách byl nejmilejší návrat, za mým psacím slovem. /

// Teprve zvukovým zápisem začaly dějiny interpretačního umění, všechno před ním – to byly mýty. Teď, co se odehrálo, zůstalo. Tím se zaostřila kritika i sebekritika.

narozen roku 1922 v slezské vsi Porubě, dnes ostravské čtvrti. Pro svou mnohostrannost bývá označován jako typ renesanční. Již v roce 1933 vyšly jeho první klavírní skladby a dodnes platí jako klasická instruktivní literatura. Od té doby pokračoval jeho vývoj plynule, bez slohových zlomů. V roce 1938 musela jeho rodina prchnout před sudetským zábořem do Prahy. Ztrátu domova kompenzovalo to, že se stal žákem legendárních učitelů – Vítězslava Nováka v kompozici a prof. Viléma Kurze (později na AMU jeho dcery Ilony Štěpánové) v klavírní hře. Jeho práce všech oborů se vyznačují vytříbenou formou, sdělností, šarmem, noblesním humorem, životním kladem. Vchodem kompoziční tvorby jsou jeho opery na vlastní libreto, kde spojil svou invenci hudební s literární, Symfonie in C, oratorium Noé a kantáty Esop a Maryka na slezské lidové texty. Jako pianista vynikl v interpretaci skladeb Debussyho (v nichž vedle impresionistické barevnosti vyzvedl jeho kresebnost, upevnil rytmus a formu) a Janáčka, jemuž věnoval i teoretické práce, v nichž upozomil na shodu jeho hudebního jazyka se slezským nářečím. Humníkova Čtyřruční hra, obsahující techniku, estetiku a psychologii tohoto oboru, speciální cvičení a etudy, je prvním dílem toho druhu vůbec. Spolu s Petrem Ebenem sepsal českou verzi Orffovy školy, která se stala vzorem obdobných adaptací v dalších zemích. K jeho tvorbě kompoziční a pianistické se přiřazuje rozsáhlá tvorba slovesná. Jsou to povídkové sbírky, eseje, paměti, rozhlasové hry, libreto k jeho operám, popularizační pořady rozhlasové a televizní, četba pro děti.

zdroj: www.humik.cz